

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XVIII. Vtrum & quomodo perfectos homines posse non peccare ratus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A tas; proindeque in re obscura, neque satis Ecclesiaz definitionibus illustrata cespitare promtum fuisse. Ademus & illud, purum putum Semipelagianismum de gratia divinae auxilio differentem Origenem prodidisse quidem; à Pelagianismo vero, qui tum bonisfusceptionem operis, tum etiam perfectionem, liberi arbitrij ac naturæ viribus tribuit, fuisse alienum; coque in aliquibus tantum, non in omnibus fuisse infectum; nimiumque videri, quod tam sape jaetavit in eum Ippensis Episcopus, nihil perniciens Pelagianorum scripta preferre, quod non Origenes luculentius preformaverit, audacieisque protulerit.

B Quod si Semipelagiana doctrina leviora sparsis et semina Origenes, prodeesse illi forsitan posset animadversio hac, Patrum auctoritate suffulta; etiamli gratia recte factis hominum promerita quandoque dicatur, non semper tamen excludi aliam gratiam antecedentem, cuius auxilio homines recte egerunt; sed minus spectari priorem illam, quod à salutis impetracione remotior sit quam posterior altera, licet ad eam conseqwendam necessaria sit. Facile solutio hæc plurimis Adamantij sententiis accommodaretur, in quibus gratiam ex precedentibus meritis derivat. Cuiusmodi illud est, quod mox adduximus: *Deum que digna sunt sanctificatione sanctificare, Spiritus sancti gratiam digna prestari, respondere quippe promptum esset, eos Spiritus sancti gratia & sanctificatione esse dignos, qui per antecedentem gratiam digni facti sunt. Tale est hoc Augustini Epistol. 49, ad Deo gratias, Quæst. 2. Salus religiosi huic, per quam solam veram salutem vera, veraciuerque promittitur nulli unquam defuit qui dignus fuit; & cui defuit, dignus non fuit: & illud Chrysostomi Homil. 16, in Epist. ad Rom. n*c. dñs ē dñs cōdīc p̄v*. Solus Deus novit qui digni sunt. Sed Patrum illo-*

C rum doctrina textura responcionem hujusmodi facile patitur, quam Origenianæ contextus omnino respuit.

D Atque id obstat quominus ad tutelam Origenis quicquam conductac selecta quedam loca, in quibus gratia divina meritum ac dignitatem præclare videtur propugnare: cuiusmodi ille est è libr. 1. *τετραπτ. cap. 8. ubi fontem esse totius sanctitatis Spiritum sanctum asserit, ex coequo sanctitatem accepisse quidquid sanctum est: Similiter quoque, inquit, ἡ natura spiritus sancti que sancta est, non recipit pollutionem; naturaliter enim vel substantialis sancta est. Si qua autem alia natura sancta est, ex assumptione hæc, vel inspiratione Spiritus sancti habet ut sanctificetur, non ex sua natura hoc possidens, sed accidens; propter quod & decidere potest quod accidit. In fine etiam est quod ait libr. 3. τετραπτ. cap. 2. naturam humanam contrariis Potestatibus*

E obniti propria vi neutiquam posse, at Dei subinxam auxilio impetus illarum facile exsufflare. Non minus pie de gratia divina differit Tom. in Psalm. 4. *δέ μόνος πάντων εἰς τὸ κράτος νομοθεσίαν οὐδὲ τὸ σεραπιστεῖον οὐκ εἰσέρχεται, οὐδὲ διετονομασίας, οὐδὲ τῶν οὐρανού τοῦτον απεριπλέοντος. οὐδὲν εἰς τὸ θυμῷ πορνοῦ κράτος οὐδείντας οὐδὲν απέτηται. Vbi non ad retinem- dam solum virtutem, sed ad capescendam etiam, divinam opem requiri docet. Et Homil. 4. in Psalm. 36. *Vides ergo quia Domini semper auxilio indigemus, primo ne cedamus; tum deinde etiam si ceciderimus, ut resurgamus. Item Tom. 11. in Matth. p. 210. docet eos qui dimissis facultatibus suis Christum sequuntur, hoc confilium auxiliante Deo suscepisse. Sic vero scribit Tract. 35. in Matth. Per hoc autem instruimur, ut numquam sine consideratione aliquid premitamus super habituidinem nostram humanam, quasi qui valeamus Christi implice confessionem ex nobis, aut aliquid praecitorum Dei; tum abeunisse Petrum postulare à Deo gratiam, ut offensio- nem paucis Christi discipulis, ipse non patetur. At credidisse Origenem scimus ex reliquorum ipsius decretorum connexione, Petrum proprio voluntatis motu gratiam hanc postulasse, cum ne gratiam quidem absque pravia gratia adjumento postulare possumus. Quod autem legitur libr. 3. τετραπτ. cap. 1. Non dissimulatio divine providentia, sed humanae mentis arbitrium causa fibi perditionis existit: contulit etiam indignus & incredulus gratiam beneficiorum suorum, ut vero omnes obstruantur, totumque à se, nihil à Deo esse sibi mens humana cognoget;**

F id Rufinus de suo intrusus, quippe quod abicit à vigesimo Philocalia capite, quo fragmentum illud operis τετραπτ. ita ut ab Origene scriptum est, Graece continetur.

XVIII. Diximus Origenem aliquibus duntaxat infectum fuisse erroribus, ex iis qui à Pelagio multis post annis propugnati sunt. Quo de genere dogma illud est, quod perfectos homines vim quamdam adipisci definit, qua roborati peccatorum illecebris ac lenociniis obniti per se fons, tandemque ad id ascendant perfectionis culmen, ut ne levi quidem tentationum aura percellantur, planeque sint *ἀναστάτωτες*. Optime vero conjunctum illud est cum superiore eius doctrina: nam qui ex se fons bene agere, sane ex se male non agere potest. Hanc, præter alias, suggillandi Origenis causam habet Hieronymus: nam in Epistola ad Cœsiphontem, cap. 2. consimilem Pelagi, sed nequiores etiam sententiam refellens, sic ipsum alloquitur: *Vis adhuc & alium nosse tui erroris principem & doctrinam tua Origenis ramuscus est. In eo enim Psalmo, ubi scriptum est, (ut de ceteris tacem:.) Insuper & usque ad noctem erudierunt me renes moi: asserit virum sanctum, de quorum videlicet & tu numero es, cum ad virtutum venterum summitem, ne in nocte quidem ea pati, que hominum sunt, nec cogitatione*

vistorum aliquia titillari : & in Proemio Dialogorum aduersus Pelagianos : Illud autem Origenis A proprimum est, impossibile esse humanam à principio usque ad mortem non peccare naturam ; & rursum esse possibile cum se aliquis ad meliora converterit, ad tantum fortitudinem pervenire, ut ultra peccare non posse : & in Proemio libri 4. Comment. in Ierem. Heres Pythagoras & Zenonis à traditio-
C ex auctoribus, iudei impossibilitatis & impeccabilitatis, que olim in Origenem. & dudum in dicipulis eius
Granni (Rubinum intellige) Evagrioque Ponico. & Ioviniano jugulata est, capiti reviviscere.
Multos erroris huius affines fuisse notat in libro sequente, in Ierem. 2.2. Palladius quoque
Helenopolitanus Episcopus, quem Origenis disciplina imbutum fuisse constat, in hac atra-
stia hæresi versatus est ; nam Scđt. 8. Lausiphia Historia, Amonis, ipsiusque uxoris scri-
bens vitam, sic ait: Cum haec fierent, & pervenisset uerique ad imcompatibilitem, vim & efficaciam
habnere preces Amonis : & Scđt. 12. de Ammonio agens, eiuusque fororibus ac fratribus, quos B
eosdem esse censeo, qui fratres Longi dicti sunt, & à Theophilo Nitria, & Ægypto expulsi
ad Iohannem Chrysostromum configurerunt: de Ammonio, inquam, ita scribit: Hoc ei suo
suffragio tribuebat Evagrius, qui erat vir discernendī vi præditus (nempe Ponticus ille Hyperbori-
ta) se nullum hominem vidisse, qui esset magis imcompatibilis, & alienus ab omnibus animi perturbationi-
bus. Hinc Hieronymus Proem. in Dialogos adv. Pelagianos, atraditias assertiores exagi-
tans: Palladius, inquit, servilis nequitas eamdem hæresim instaurare conatus est.

In iis certe quae superfluit Origenianorum operum reliqui non frequentes occurunt huius opinonis nota: nam quod extat in 1. Homil. in Ierem. prout ab Hieronymo conversa est: *impossibile est enim quod semel vivificavit Deus, aut ab eo ipso, aut ab alio occidi*; ad vitam eternam, sanctosque ex frumentis referendum esse ostendimus in Observationibus; & C ab Hieronymo praterea intrusum est. Tomo quidem 13. in Matth. p. 333. parvulos illos, quorum similes vult nos effici Christus, & quibus scandalum à nobis praeberi vetat, quosque Patrem cœlestem perire velle negat, homines perfectionem consecutos significare coniicit Origenes; deinde subjungit ejusmodi parvulos neque perire, neque offenditionem pati posse, quia *Pax multa diligentibus nomen Dei, & non est illis scandalum*, meritoque eos dicere posse: *Qui nos separabit à charitate?* Sed Ezechielis tamen auctoritate probat iusti animam esse mutationem obnoxiam, & à Dei mandatis posse discedere, ita ut prioris eius iustitiae nulla habeatur ratio; atque idcirco quominus offendio eis à nobis praebeat, Servatorem mandato suo prohibere. Libro quoque in Epistolam ad Romanos quinto, de morte peccati loquens: *Hic ergo homo, inquit, qui iam reformatur & reparatur ad imaginem Dei, neque terrena, neque in hoc mundo est, sed in celis dicitur esse conversatio eius:* & ideo secundum cum qui dicit: *Vos autem non estis de hoc mundo, mors in eum non potest pertinacere:* & deinde: *Quod si peccatum & mors in hunc mundum introivit, & in hoc mundo habitat, certum est alienos à morte, & à peccato esse eos, qui per Christum, vel cum Christo mortui sunt huic mundo, & cum ipso refusati sunt, cum ipso etiam in celibus sedere meruerint, conversationem non in hoc mundo, sed in celis habentes.* Item alio libri ejusdem loco hæc habentur: *Sin id anima perfectionis ascenderit, ut ex toto corde suo, & ex tota anima sua, & ex totis viribus suis diligat Deum, & proximum suum tamquam seipsum, ubi erit peccati locus?* atque hunc ait perfectionis gradum affectum fuisse Apostolum, cum dicebat: *Qui nos separabit à charitate Dei, quem est in Christo Iesu?* tum subvenietur: *Ex quibus omnibus evidenter ostenditur, quia si hec omnia, que enumeravit Apostolus, separate nos non possunt à charitate Dei, cum in illud qui culmen perfectionis ascenderit, multo magis libertas arbitry nos ab eius charitate separare non poterit.* Verum haec ab interprete Rufino, quem à Pelagiano fermento fibi sati non cavisse nemo nescit, inquinata fuisse possumus suspicari. *Quemadmodum autem reprehensi ab Hieronymo erroris Origenem loci hi non satis liquido coarguant, ita neque satis purgat ille qui extat Tom. 13. in Matth. p. 328. vii. id est cap. 87. ad Deum & peccatum nostra auctoritas inv. & xpo sic adhuc usq; ad 87. p. 7. apertus;* neque sanctiorum illa Patriarcharum enumeratio, quæ est libr. 5. in Epist. ad Rom. quorum neminem peccato imminutum vixisse probat; (cui enumerationi contrariaam à Pelagio institutam, eorum scilicet, qui non modo non peccasse, sed etiam iuste vixisse referuntur, exhibet Augustinus in libr. De natura & gratia, cap. 35. de qua confuli velim Pelagij ipsius Epistolam ad Demetriadiem, F & Hieronymum librum t. adv. Pelagian.) vitam enim ab hominibus perfectis actam intelligit, antequam ad summam perfectionem erexitur.

At vix ullam admittit excommunicationem, quod ab eo scriptum est Tom. 12. in March. p. 286.
ubi hoc Christi ad Petrum expones: *Scandalum mihi es*, querit quomodo stare illud posuit
cum isto Prophetæ: *Pax multa diligenteribus nomen Dei, & non est illis scandalum*; & isto Apostoli:
Charitas nunquam excidit: respondetque non Servatorem modo, sed & eum qui in charita-
te perfectionem adeptus est, scandalum obnoxium non esse; sed eum tamen qui peccat,
quantum in se est, scandalum huic præbere. Præterea Tom. 15. in idem Evangelium, pag.
373. tradit pueros quibus manus imposuit Iesus, iam amplius Dæmonum asulstibus, vel
peccati illecebris percelli non posse: & p. 385. *Non habet usum tuare a te, nisi tu a te*.

